

Initiatief raadsvoorstel

Onderwerp:

Datum raadsvergadering	28 juni	Ambtenaar	R.B. Palstra
Registratienummer		Telefoon	
Portefeuillehouder(s)	K.Wolfs L. Kwant B. Koppes	E-mailadres	RPalstra@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit om op voordracht van de werkgeverscommissie de rollen, taken en structuur van de griffie om te vormen naar een model dat past de huidige wensen en ambities van de gemeenteraad door:

1. De structurele uitbreiding van de personeelscapaciteit bij de griffie ingaande per 1 september 2023, conform transitieplan model 3: optimaliseren, vast te stellen
2. De structurele kosten van € 381.900,- per jaar vanaf 1 januari 2024 te verwerken in de gemeentelijke begroting 2024.
3. De frictiekosten/ incidentele kosten vanaf 1 september te dekken uit de extra dekking voor o.a. interim kosten uit de 1^e burap en het overschot vanuit de vacatureruimte per 1 maart 2023.
4. De Ambtsinstructie van de griffier gelet op Gemeentewet, art. 107a uit 2010 in te trekken en vervangen door de Ambtsinstructie voor de griffier 2023
5. De Verordening van de werkgeverscommissie artikel 3 onder f: *'Het met volmacht van de Burgermeester ondertekenen van de arbeidsovereenkomst met de griffier en plaatsvervangend griffier'*, te vervangen voor de volgende tekst: *'Het met volmacht van de Burgermeester ondertekenen van de arbeidsovereenkomst met de griffier.'*

Samenvatting

De werkgeverscommissie constateert dat de huidige griffie niet voldoende uitgerust is om de landelijke en lokale ontwikkelingen en de ambities van de raad opvolging te geven en stelt daarom in overleg met de griffier een structurele wijziging van het model van de griffie en ophoging van de personeelscapaciteit bij de griffie voor. Daartoe dient ook een wijziging van de ambtsinstructie voor de griffier doorgevoerd te worden omdat de huidige ambtsinstructie niet past bij het huidige profiel van de griffier en voorgestelde nieuwe model van de griffie. Tot slot stelt de werkgeverscommissie in het nieuwe model voor om de plaatsvervangende griffiers door de griffier aan te laten wijzen en door de raad vervolgens te laten benoemen. Hiervoor is ook een wijziging nodig van de verordening van de werkgeverscommissie.

Inleiding

Ambities raad

De raad geeft aan dat hij wil investeren in de lokale democratie om vertrouwen in politiek te herstellen. Daarbij speelt de raad zelf een zeer belangrijke rol om de toon te zetten wat een goed functionerende lokale democratie is, hoe de politiek in Velsen dichterbij inwoners kan, op welke wijze het bestuur van de gemeente invulling geeft aan de kaders die de raad hierover meegeeft en welke bestuurscultuur de gemeente na wil streven. De raad geeft in het raadsakkoord hierover een

aantal stevige ambities weer. De raadsleden in de raad hebben de overtuiging dat een raadsakkoord de lokale democratie bevordert en raadsleden bindt aan een gezamenlijke opgave om een goed bestuur voor de inwoners vorm te geven. Goede spelregels leiden tot een goede belangenafweging en maken raadsdebatten inhoudelijker. Het raadsprogramma is belangrijk omdat de raad daarmee een gezamenlijke agenda met inhoudelijke prioriteiten vaststelt. Het maakt duidelijk aan de Velsense samenleving in welke volgorde en in welk tijdsbestek de raad toewerkt naar besluiten op een aantal thema's die we als raad prioriteren.

Sterke griffie

De ambities van de raad en de ontwikkelingen die op gemeenten en griffies afkomen maken dat dit ook consequenties heeft voor de griffie. Om de lokale democratie en gemeenteraden goed te laten functioneren heb je een sterke griffie nodig die niet alleen op het bestuurlijk proces focust maar ook op diverse rollen (kadersteller en opdrachtgever, controleur en verantwoordder en volksvertegenwoordiger) van de raad en de ontwikkelingen die de invulling van deze rollen compliceert. Een vernieuwde griffie kent daarmee meer aandachtsgebieden en dat vraagt expertise en goede advisering. Of het nu gaat om de controle instrumenten en publieke verantwoording van de raad, democratische vraagstukken of de positie van de raad in de regio, informatiegestuurd werken bij complexe onderwerpen.

Het is belangrijk dat de griffie goed ingericht is om de ontwikkelingen en de eisen die aan de raad worden gesteld en de ambities die de raad formuleert op te kunnen pakken. Dat is een griffie die op alle niveaus van strategisch tot operationeel kan acteren. In een landelijk benchmark over griffies¹ valt op dat er een structurele onderbezetting is bij griffies en merken we ook dat de werkdruk bij griffies leidt tot een vermindering van de positie van de raad.

De huidige griffie is met name procesgericht en focust zich met name op de organisatie en ondersteuning van het vergader- en besluitvormingsproces. De griffie maakt al stappen naar een adviserende griffie waarin naast de besluitvorming ook veel meer naar de brede processen van de raad gekeken wordt zoals de informatievoorziening, controle en verantwoording, samenspel met de inwoners en samenleving, regionale samenwerking en de belangrijke maatschappelijke opgaven. Alhoewel er al eerste stappen zijn gezet in de ontwikkeling naar een adviserende griffie, liggen er nog veel kansen en mogelijkheden. De afgelopen periode zijn door onregelmatige bezetting, langdurige ziekte en onderbezetting diverse taken en rollen nog niet volledig tot wasdom gekomen of zijn deze anders van invulling gegeven. Het bijgevoegde transitieplan geeft weer welke aanpassingen er nodig zijn om te komen tot een griffie die aansluit bij de wensen van de raad.

Bij het transitieplan is ook de instructie voor de griffier gevoegd. De huidige instructie dateert uit 2010 en de toenmalige wensen van de griffie. De instructie bevat de nadere opdrachten van de raad aan de griffier. De nieuwe ambtsinstructie is opgesteld na overleg met enkele experts van de vereniging van raadsleden en vereniging van griffiers en getoetst door 3V advies. Deze instructie gaat ook als model voor de ambtsinstructie voor de griffiers in Nederland gaan gelden.

¹ <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/alle-raadsgriffies-zijn-te-klein>
<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/te-hoge-werkdruk-serieuze-waarschuwing>
<https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/hoge-werkdruk-griffie-heeft-invloed-op-niveau-gemeenteraad>
<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/pensioengolf-overspoelt-griffierswereld>
<https://www.binnenlandsbestuur.nl/carriere/griffier-stap-uit-die-bescheiden-rol>
<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/drukke-griffies-komen-te-weinig-aan-adviestaak-toe>

Ook is er een noodzaak om de kwetsbaarheid van de raadsvergaderingen te verminderen door het plaatsvervangerschap als rol in te laten vullen door meerdere raadsadviseurs uit de griffie. Omdat dit nu gekoppeld is aan een functie is een aanpassing nodig in de verordening van de werkgeverscommissie zodat de griffier de rol van plaatsvervanger kan voorstellen aan de raad.

Tot slot is het ook van belang dat de nieuwe rekenkamer optimaal ondersteund wordt. Daarvoor is er een secretaris rekenkamer gewenst. De rol van de secretaris is een uitgebreide zelfstandig rol onder functionele aansturing door de rekenkamer. De wijziging van de rol van secretaris van de nieuwe rekenkamer komt voort uit de wetwijziging en is versterkt gelet op de ambities van de raad, opgenomen in het voorstel transitie rekenkamer.

Beoogd doel en effect van het besluit

Het beoogd doel van het besluit is om te zorgen dat er een griffie staat die de raad gelet op alle ontwikkelingen en de ambities van de raad kan realiseren. Hierdoor wordt de raad optimaal gefaciliteerd in zijn werkwijze en diverse rollen. Met de transitie en uitbreiding kan de griffie zorgdragen op alle aandachtsgebieden zoals benoemd is in model 3 Optimaliseren in het transitieplan. Daarmee sluit de beoogde omvang van het griffieteam aan bij landelijke benchmarks.

Argumenten

De raad en griffie worden in toenemende mate geconfronteerd met ontwikkelingen (waaronder nieuwe wetten of wetwijzigingen en beleidsuitgangspunten, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen). Er zijn veel ambities van de raad. Denk aan het beter verbinding met de samenleving maken, verhogen van het vertrouwen in democratie en politiek, sterkere positie in de regio, scherper zich op de (uitvoering van) taken, voornamere rol in de politieke agendering en het opdrachtgeverschap.

Deze wensen en ambities en het opvangen van nieuwe ontwikkelingen zijn niet te verwezenlijken met de huidige formatie. Het is noodzakelijk dat we ons ontwikkelen van een procesgerichte naar een adviserende griffie. Hiermee komen we op vlieghoogte in relatie tot de vijf beoogde rollen van de griffie, zoals in verwoord in het raadsakkoord. Een dergelijke formatie stelt ons in staat om de volgende aandachtsgebieden gedegen vorm te geven:

- o informatiepositie en informatiegestuurd werken,
- o relatie met inwoners en samenleving, communicatie, voorlichting en ombudsfunctie
- o publieke en horizontale verantwoording, controle, toezicht, P&C en audit
- o regionale samenwerking en coördinatie regionale vraagstukken
- o bestuurlijke proces en bestuurlijk juridische kwaliteitszorg
- o Training en ontwikkeling van de raad
- o Complexe maatschappelijke vraagstukken

Tegelijkertijd wordt de kwetsbaarheid van de griffie en de voortgang van de raadsprocessen daarin verminderd en kan er een impuls op de operationele en administratieve processen gegeven worden zodat de raad op elk moment de benodigde informatie kan raadplegen. Ook kan door het aanwijzen van de rol van meerdere plaatsvervangend griffiers de continuïteit van het raadsproces verder vorm gegeven worden.

De rekenkamercommissie is een belangrijke instrument van de gemeenteraad, die een onafhankelijke, sterke rekenkamercommissie verdient die daar de complete aandacht voor heeft. Het zelfstandig vormgeven van de secretarisfunctie geeft kansen om het samenspel van de rekenkamer met de inwoners, regio, landelijk vorm te geven. Een onafhankelijke secretaris pakt een voortrekkersrol in onderzoeken en versterkt daarmee de kwaliteit van commissie.

Alternatieven

De raad kan ook voor model 1 consolideren of model 2 investeren kiezen. Deze worden uitgebreid in het transitieplan toegelicht.

Model 1: consolideren

Deze variant is de huidige griffie uitgebreid met een zelfstandige secretaris (0,4 fte) rekenkamer en een medewerker griffie (1fte) om de kwetsbaarheid op dit niveau te reduceren. Ook komt er een senior raadsadviseur voor een betere dagelijkse coördinatie. Hiermee wordt een griffie gerealiseerd die een prima basis voor de raad kan leveren. Er kan op procesmatig niveau tactisch en beperkt strategisch geadviseerd worden. Enkele van de taakvelden kunnen ook zijdelings opgepakt worden. Evenwel is dit type griffie vooral ingericht om de raad conform de huidige situatie vooral procesmatig te faciliteren en te ondersteunen en minder geschikt om de raad inhoudelijk, procesmatig en ten aanzien van het lerend vermogen te adviseren. Ook lukt het niet voldoende om op de diverse taakvelden echt werk te maken van een betere strategische positie richting de samenleving of in de regio een stevige positie te realiseren. Ook zal in deze variant weinig ruimte zijn om de informatiepositie van de raad echt vorm te geven. Het ziet wel toe dat ook de rekenkamer een goede ondersteuning behoudt voor een beperkte investering, deze is vooral gericht op het voortzetten van de huidige werkwijze van de rekenkamer. Wel zijn er risico's ten aanzien van de kwetsbaarheid van de griffie op adviseursniveau. Bij een toename van complexe taken kan de griffie niet altijd even goed en kundig adviseren. De focus wordt met name op ondersteuning, advisering en procesbegeleiding gericht op het bestuurlijk proces gezet en de andere taakvelden zijn ondergeschikt in prioritering. Goede adviseren over het lerend vermogen en de invulling van het hoederschap van de democratie zijn rollen die zeer beperkt opgepakt kunnen worden. Qua taakvelden zal de raad met de griffie duidelijke keuzes moeten maken op welke taakvelden de griffie inzet pleegt. Dit brengt de continuering van de inzet van de griffie op de diverse taakvelden wel in gevaar waardoor er meer op ad hoc basis geïnvesteerd kan worden op de taakvelden. Met dit model is er ook maar beperkt ruimte om communicatie vorm te geven. Er zijn in deze variant beperkte mogelijkheden om tot voorlichting te komen.

Model 2: Intensiveren

In deze variant balanceren we de inzet van de griffie op alle taakvelden met een goede investering in de ondersteuning én advisering aan de raad. De kwetsbaarheid neemt zowel op operationeel niveau als op adviseursniveau af en er is een goede balans te vinden om op alle taakvelden inzet te plegen waarbij wel keuzes in de intensiteit van de taakvelden noodzakelijk is. De griffie is hiermee in staat om de huidige en voor de komende jaren de vraagstukken op te pakken van ondersteuning tot hoederschap van de raad maar zal concessies moeten doen op de taakvelden en daarmee bijvoorbeeld de strategische positie van de raad in de samenleving of in de regio niet altijd even goed kunnen versterken. Ook zijn er risico's ten aanzien van de controle of informatiepositie die hierdoor niet in deze periode verder versterkt kunnen worden. Ook kan de griffie tegen grenzen aanlopen als de (wettelijke) taken van de raad en griffie nog verder toenemen. De ondersteuning is in dit model voor de rekenkamer is wel versterkt zodat ook de nieuwe rekenkamer de nieuwe rol en taken op kan vangen en de relatie met de gemeenteraad goed kan invullen. Tevens kan er meer regionaal slim samengewerkt worden tussen rekenkamers.

Risico's

Voorstellen voor de begroting van de raad/griffie moeten uit de algemene middelen gedekt worden omdat er geen aparte voorzieningen voor de raad/griffie getroffen zijn. Dit betekent dat deze kosten drukken op andere keuzes die de raad kan maken.

De realisatie van deze nieuwe vorm en werkwijze kost enige tijd om effecten te sorteren. Dat kan betekenen dat pas in 2024 de eerste resultaten van de transitie vorm gaan krijgen. Er is arbeidsmarktkrapte, het is onzeker of we de juiste kandidaten vinden voor de juiste plek.

GEMEENTE VELSEN

Vanuit HR is wel bekend dat gemeente Velsen over het algemeen als een aantrekkelijke werkgever wordt gezien, en er goede potentiële kandidaten worden verwacht op de functies die vacant komen. Ook de griffie en raad van Velsen staan positief bekend in het land.

Voor de transitie geëffectueerd kan worden wordt het advies van de OR meegenomen. De OR is inmiddels geïnformeerd over de transitie en zal op korte termijn ook reageren op het voorstel.

Programma

De wijzigingen komen onder andere voort uit het raadsakkoord en raadsprogramma. Ook het werkplan is een belangrijk kader voor de voorgestelde wijziging.

Kader

Conform artikel 107^e lid 1 van gemeentewet is het de raad die besluiten neemt over de inrichting van de griffie. De werkgeverscommissie doet voor de raad hiertoe voorstellen.

Het transitieplan voldoet aan de uitgangspunten van het Raadsakkoord en Raadsprogramma.

Inspraak, participatie etc.

Niet van toepassing

Financiële consequenties

Een uitbreiding op de griffie is een investering voor de gemeenteraad en de democratische en bestuurlijke kwaliteit van de gemeente als geheel. De investering komt uit de algemene middelen, er is geen dekking in de begroting van de raad/griffie. Onderstaand is opgenomen wat de structurele benodigde toevoeging aan de begroting is gelet op het model 3: optimaliseren.

Benodigde toevoeging aan begroting	2023	2024	2025	2026
	127.300 *	381.900	381.900	381.900

*Ingangsdatum 01/09/2023, afgeronde bedragen

De mogelijke frictiekosten zijn reeds voor zover voorzien gedekt via de vacatureruimte en de aanvraag in eerste Burap van €137.500 voor de transitie en de inzet interim personeel op de griffie.

Voor nieuwe functies wordt sinds 2022 in de organisatie gewerkt met overheadkosten. Dit is opgenomen in de begroting van 2022. De overheadkosten zijn 20% van het bedrag per nieuwe fte. Voor de griffie zou dat op €68.200 uitkomen in geval van model 3. Er vindt echter op dit moment overleg plaats tussen de gemeentesecretaris en de griffier over de overheadkosten in brede zin en de dienstverlening en ondersteuning van de bedrijfsvoering aan de raad. Omdat dit nog loopt zijn op dit moment geen kosten opgenomen voor de overhead en wordt er gewerkt aan goede afspraken om de bedrijfsvoering van de griffie en raad door de organisatie te laten ondersteunen. De dekking moet nog nader worden gespecificeerd; dat zou ook uit de huidige begroting kunnen omdat daar deels al dekking voor bepaalde overheadkosten zijn opgenomen.

Uitvoering van besluit

Na het besluit gaat de griffier over tot het omvormen van de griffie naar de gewenste structuur, werkprocessen en neemt de nodige besluiten om de uitwerking vorm te geven. Dat betekent onder andere werving en training van het benodigde personeel, een herijking van de huidige taak en rolverdeling, toedeling van projecten en nader uitvoering geven aan de gewenste ambities en koers van de raad. Dit proces gaat mede gelet op de huidige situatie op de arbeidsmarkt en ook gelet op het bouwen aan een vernieuwde griffie in verschillende fasen. De werkgeverscommissie volgt de opbouw en kan desgewenst hierover aan de raad melding maken over de voortgang.

GEMEENTE VELSEN

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

Transitieplan griffie

Instructie voor de griffier Velsen 2010 (oud) en 2023

Verordening werkgeverscommissie 2020 (oud) en 2023

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Ondertekening werkgeverscommissie

K. Wolfs

Voorzitter werkgeverscommissie

L. Kwant

Lid werkgeverscommissie

B. Koppes

Lid werkgeverscommissie

